

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ТА ЇЇ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Останнім часом здійснюються активні пошуки нових технологій підготовки спеціаліста, які зорієнтовані на формування його особистості, розвитку творчості і самостійності. Мова йде не про деяке удосконалення навчально-виховного процесу, а скоріше про розробку нової концепції навчання, де всі її складові спрямовані на особистісно орієнтований розвиток майбутнього фахівця, формування його як творця, здатного не лише самостійно здобувати знання, а й реалізувати їх відповідно до практичних вимог сьогодення. Важлива роль у цьому складному процесі належить самостійній роботі студентів.

Проблема самостійної діяльності та навчання не нова. В теперішній час можливо говорити про актуалізацію цієї проблеми для ВНЗ у зв'язку із поставленою перед неї завданням та необхідністю вирішення цієї проблеми на новому рівні, так як курс на активну самостійну роботу студентів стає основою підготовки сучасних спеціалістів.

Говорячи про можливе більш раннє залучення студентів до самостійної роботи, формування у них навичок самостійної діяльності, закликаючи до більшої самостійності студентів в навчальному процесі викладачі по-різному тлумачать це поняття.

Самостійна робота призвана забезпечувати можливість здійснення студентами самостійної пізнавальної діяльності в навчанні. Вона є видом навчального труда, який формує у студентів самостійність.

Самостійна робота студентів забезпечується системою навчально-методичних засобів, які передбачені при вивченні конкретної навчальної дисципліни: підручники, методичні посібники, методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни, опорні конспекти лекцій тощо.

Самостійна робота включає такі форми: самостійне вивчення матеріалу по навчальних посібниках і лекціях, аналіз та узагальнення матеріалу з теми, підготовка і виконання індивідуального завдання, лабораторних чи практичних занять, виконання відповідно до завдання курсової роботи або проекту.

Для забезпечення самостійної роботи є передбачення в робочих програмах самостійного вивчення студентами окремих тем навчальної дисципліни.

При розробці робочої програми треба визначитись які теми чи розділи слід передати на самостійне вивчення. Однак це не означає, що слід вибрати другорядні теми чи розділи. Скоріше навпаки, слід рівномірно визначити невеликі, але суттєво значущі теми для розуміння всього матеріалу дисципліни. І саме такі теми, які, мають суттєве значення для розуміння всього матеріалу, не порушують послідовність проведення аудиторного заняття. Важливою проблемою є організація самостійної роботи аудиторних занять.

На початку кожного заняття вказується тема, мета, задачі заняття, які необхідно виконати при самопідготовці, оснащення, основні методичні вказівки, додаткова література.

Успіх усвідомлення студентом навчального матеріалу залежить від проблемності навчального завдання. Таку проблему можливо поставити на лекції. Вирішення цієї проблеми доцільно винести на самостійну роботу. Студент повинен бути вимушеним самостійно ознайомитись з широким колом необхідної навчальної, наукової, довідкової літератури, знати шляхи розв'язання навчальної задачі. Саме тому студент буде самостійно навчатись методам наукового і творчого пошуку, роботи з інформацією та іншим прийомам необхідним в майбутній професійній діяльності.

Особливе місце займає самостійна підготовка до семінарських занять. Відомо, ця форма навчання є надзвичайно важливою в формуванні у студентів вірних світоглядних поглядів, принциповості, здатності формувати і відстоювати свою позицію.

Проблема організації самостійної роботи студентів пов'язана з забезпеченням студентів необхідною дидактичною (підручники, посібники, практикуми тощо) і навчально-методичною літературою. Вона має допомогти студентові займатися навчальною, дослідницькою роботою.

Поряд з традиційними підручниками, навчальними посібниками необхідна сучасна інноваційна література.

Велике значення для самостійної роботи студентів є розробка електронних підручників та електронних книг.

Таким чином, до поняття суттєвості та призначення самостійної роботи в навчально-виховному процесі потребує від викладача заздалегідь передбачати характер познавальної діяльності студентів на кожному етапі засвоєння знань та управляти цим процесом.